DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA

QVA

28

MOLA PRAEGNANS

ID EST

SECVNDINA FOETVM CONTINENS

IN MOLAM VERSA

ABORTVS CAVSA

EXAMINATIS SIMVL

ABORTIONIS CAVSIS SINGVLARIBVS IN EMBRYONIBVS ABORTIVIS NOTATIS ITEMQVE ORIGINE ET NATVRA MOLARVM

PRAESIDE

DN. ABRAHAMO VATER

PHIL. ET MED. D. ANAT. ET BOTAN. PROF. SVBSTIT. NEC NON SOCIETAT. NAT. CVRIOS. REG. BRITANN. ET BEROLINENS. SOCIO MERITISSIMO

PATRONO PATRVELE ET PRAECEPTORE SVO SVMMOPERE COLENDO

PRO GRADV DOCTORIS

D. X. MAII M DCC XXIX.

H. L. Q. C.

AD DISCEPTANDVM PROPONITVR

A

M. IOANNE GOTTLIEB VATERO

TORGAV. MISN.

VITEMBERGAE LITERIS GERDESIAE VIDVAE.

32

Fig. I. *exhibet ouulum humanum foecundatum, pisi magnitudine, in quo*
a. *superficiem externam fibrosam*
b. *cauitatem interiorem*
c. *tuberculum in superficie interna, rudimentum foetus continens, indicat.*

Fig. II. *monstrat ouum nucis moschatae magnitudine, exterius pariter pilosum, cum*
d. *embryone, a funiculo pendulo, unius circiter mensis, in quo*
e. *caput*
f. *artuum uestigia, tuberculorum instar eminentia,*
g. *funiculum umbilicalem denotat.*

Fig. III. *sistit ouum iuglandis magnitudine, sed non membranosum atque exterius pilosum, uerum substantiae solidae, carnosae atque scirrhosae, qualis est molarum, in cuius interna cauitate*
h. *membrana amnios fluctuans, et*
i. *rudimentum embryonis deformis, praecedente longe minoris, conspicitur.*

Fig. IV. *repraesentat pariter molam grauidam, seu ouum, cuius pars maxima*
k. *membranosa et exterius pilosa, e cuius cauitate*
l. *embryo unius et dimidii mensis a funiculo suspenditur*
m. *portio oui elongata, molae naturam habens.*

Fig. V. *exhibet foetum duorum mensium, articulum digiti aequantem, in quo organa omnia externa iam distincte apparent.*

Fig. VI. *sistit foetum trium mensium, digitum longum, in cuius funiculo uasa umbilicalia iam distincta uidentur.*

Fig. II.

Fig III.

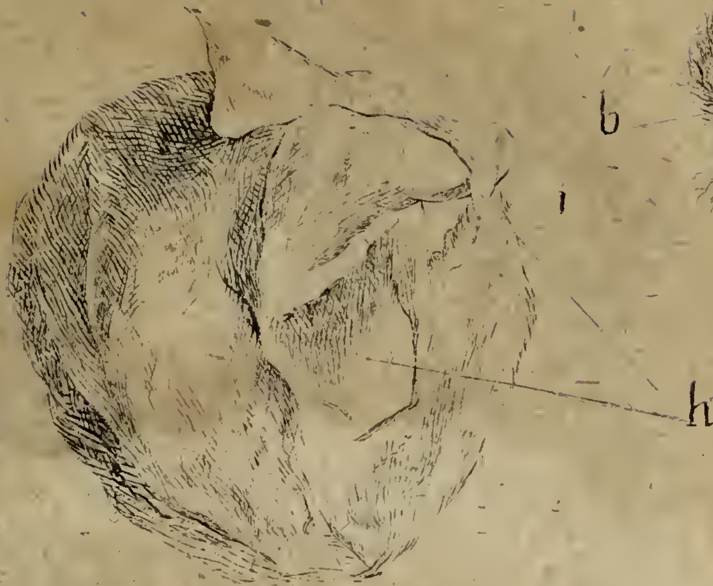

Fig. I.

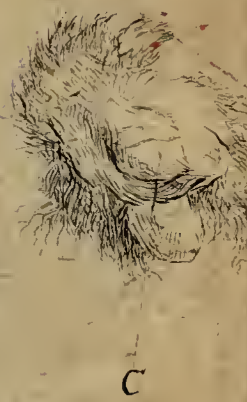

Fig. IV.

Fig. V

Fig. VI.

Mill

Q. D. B. V.

PROOEMIVM.

Sexus foemininus, quia eadem corporis ſtructura et conformatione cum maſculino, eodemque uiſcerum et organorum uitalium, animaliumque apparatu gaudet, iisdem quidem morbis, quibus Viri, obnoxius eſt, ob ſpecialem tamen partium genitalium diſpoſitionem, uterumque, propagandae ſoboli, foetuique intus concepto nutriendo ac perficiendo dicatum, multis quoque ſpecialibus, ipſique propriis affligi ſolet. Foeminae humanae, quia non certis ſtatisque temporibus, brutorum more, ad uenerem inclinare, inque amplexus uiri ruere, ſed quouis tempore, quo religio et honeſtas id permittit, ad conceptionem aptae eſſe debebant, ab annis pubertatis ad aetatem usque prouectam menſtruam experiuntur purgationem. Tributo hoc lunari nutrimentum ſuperfluum, foetui in utero nutriendo deſtinatum, in corpore largius collectum,

illo abſente, ſtatis interuallis cum ſanguine debet eliminari. Hic ipſe fluxus uero a uariis cauſis retardatus aut cohibitus, uel nimius aut irregularis ſolum redditus, innumerabilium aegritudinum exiſtit fons et origo. Ceſſat quidem haec ſolennis euacuatio poſt factam conceptionem, et regulariter per totum grauiditatis tempus, absque ulla noxa, ſubſiſtit, ingrauidatio tamen multa ſaepe, eaque grauia, poſt ſe trahit incommoda. Sequuntur mox a conceptione in foeminis, etiam ſanis, horrores, nauſea et uomitus, cum faſtidio certorum ciborum, in primis carnium. Accedit quandoque appetitus inordinatus, interdum plane abſurdus. Vrgent ſubinde dolores capitis, dentium atque lumborum, cum laſſitudine et grauitate artuum. Superueniunt palpitationes cordis animique deliquia, et quae ſunt alia, grauidis familiaria, ſymptomata. Oritur ſiquidem tunc in utero atque circa eundem noua ac plane inſolita humorum commotio, augetur turgeſcentia in uaſis uterinis, concitatur maior uerſus uterum affluxus ſanguinis, afficitur genus neruoſum in organis iſtis, ſicque alterato circulo uniuerſali ſanguinis, ac per conſenſum liquidi neruei in neruis, totum corpus ualdopere afficitur, et uarias patitur mutationes. In corporibus iam tum impuris, ob defectum purgationis menſtruae, cumulantur cruditates, uiſcera abdominis, uteri mole a foetu creſcente aucta, premuntur, digeſtionesque ac ſecretiones confunduntur, unde aſthma, obſtructiones alui, tormina uentris, paſſiones hyſtericae, tumores pedum, uarices, ſeu uenae ad rupturam usque intumeſcentes, aliique morbi inducuntur. Appropinquante partus tempore tantum abeſt, ut ſtatus ſit tolerabilior, ut potius tum

ma-

maxime grauiſſima et periculoſiſſima mala immineant, id quod tot partus difficiles, laborioſi et infelices, hosque preſſo pede inſequentes febres continuae, inflammatoriae ac putridae, cum purpura, conuulſionibus et deliriis, ob uteri laeſionem in partu, retentionem ſecundinarum, fluxumque lochiorum uel prohibitum, uel nimium, coniunctae, quibus puerperae frequenter e uiuis tolluntur, euincunt. Haud raro fit, ut grauidae ne quidem partus tempus legitimum attingere, foetumque ſuum ad maturitatem perducere queant, ſed eundem a uariis cauſis in utero enecatum, aut uiuentem adhuc, e ſede ſua exturbatum, praematuro partu, cum ingenti uirium diſpendio, et uitae diſcrimine excludant. Innumera propemodum ſunt, quibus, culpa modo matris, modo foetus, modo utriusque, abortio producta apud Auctores legitur. Nimis longum et a ſcopo noſtro alienum foret ea omnia heic enumerare, eo quod de iis tantum, quae a parte foetus fiunt, occaſione ſingularis obſeruationis, agere praeſtitutum nobis eſt. Offerebatur quippe nuper foetus abortiuus unius et dimidii circiter menſis, ſuae intus adhuc cohaerens ſecundinae, cuius portio, uti ex tabulae, huic diſſertationi praefixae, figura IV. uidere licet, carneam ſubſtantiam et ſoliditatem, qualis eſt molarum, nacta erat. Editus eſt hic abortus a foemina apparenter ſana, nulla cauſa manifeſta occaſionali, motu nempe corporis indecenti, ſublatione ponderis, animique per iram, terrorem uel gaudium commotione etc. praeeunte. Dedit eius inſpectio nobis occaſionem, ſpeciminis inauguralis loco, demonſtrandi, ſecundinae in molam mutationem ſubſecuti abortus non ſolum in grauida noſtra ueram extitiſſe cauſam, ſed illum in aliis quo-

quoque foeminis facile posse prouocare. Ob materiae affinitatem simul de aliis, iisque singularibus abortus caussis, in funiculo et secundina embryonum abortiuorum obseruatis, nec non de molarum natura et origine agere constituimus. Erit hic qualiscunque labor Lectori beneuolo forte tanto minus ingratus, quo magis ad Theoriam rationalem de abortu et molarum generatione, ac in primis ad obseruationes quasdam Auctorum de molis praegnantibus illustrandas faciet. Faxit DEVS ut totum institutum cedat in sui honorem, Reipublicae literariae emolumentum, proximique aegrotantis solatium.

Thes. I.

Conceptio quomodo fiat?

Rem ut ab ouo seu conceptione exordiamur, neminem fugit, generationem apta utriusque sexus organorum genitalium coniunctione, seminis masculini prolifici in aruum muliebre effusione, ouulique foeminini maturi foecundatione fieri. Abdita et abstrusa conceptionis ratio ab omni tempore ingenia acutissimorum naturae uenatorum mirum quantum exercuit. Nolumus commemorare ingeniosa ueterum Physicorum commenta, quibus isti, posthabita corporis, eiusque uiscerum structura, ac neglecto obseruandi studio, negotium hoc explanare studuerunt. Ipsi recentiores, accensa licet per solertes corporum humanorum perquisitiones, et curiosas non minus quam utiles uiscerum praeparationes, luce, nondum conueniunt, sed magnus adhuc inter illos ea de re obseruatur dissensus. Generationem quidem ex ouo tan-

tantum non omnes hodie admittunt, quia uero ſemen maſculinum craſſum ouum intrare nequit, tum quid illud ſit, quod e ſemine ouo communicatur, illudque foecundum reddit, adhuc dubium eſt. Partes ſpirituoſas, aut ſi nomen ſpirituum Tibi minus arrideat, atomos circulo ſanguinis attritas, attenuatas atque ſubtiliſatas, adeoque ſumme agiles ſemini denegabit nemo, qui exiliſſimos, quos materia ſeminis in teſtibus uirorum peruadit, uaſorum ſanguiferorum meandros, tubulorumque ſecretoriorum labyrinthos perpendit. Ab hac aura genitali e ſemine uirili exhalante, et in ouulum penetrante ſtamina in eodem praeexiſtentia uiuificari et explicari, hocque conceptionis actu ipſam quoque animam rationalem produci affirmamus. Nouam de uiuis in ſemine maſculino animalculis hypotheſin excogitauit LOEVVENHOEKIVS, lynceus corporum minutiſſimorum quondam ſcrutator, quorum unum uel alterum nidum ſibi in utero efformare euincere conatus eſt. Arriſit haec ſententia ob ueri, quam prae ſe fert, ſpeciem, non paucis, plerorumque tamen animi a grauibus rationum, quae obſtant, ponderibus ſuſpenſi tenentur, quo minus ſubſcribant.

Theſ. II.

Inter dubia, contra hoc ſyſtema generationis per animalcula mota, praecipuum et ualidiſſimum eſſe iudicat CHESELDENIVS *in the Anatomy of the human Body Lib. IV. Cap. I. p. 220.* quod deſumitur a generatione mixta, qualis eſt muli ex aſino et equa. In mulo quippe obſeruamus, illum de utriusque generantium corporis conformatione participare, id quod cum theoria

Obiectiones quaedam generationi per animalcula oppoſitae.

LOEVVENHOEKIANA uix ac ne uix quidem conciliari poſſe uidetur. Quandoquidem enim ſecundum hanc corpus foetus unice ab animalculo uiuente, cum ſemine maſculino communicato, dependet, mater uero tantum nidum praebet, idem etiam ſimilitudinem cum corpore maris obtinere deberet, perinde ac ſemen uegetabile, cuicunque demum terrae commiſſum, plantae ſuae ſpeciem producit. Hanc difficultatem tolli exiſtimat citatus CHESELDENIVS, ſi conſideremus, quanta ſit uis imaginationis matris in embryonem, quantus in hoc effectus a terrore uel deſiderio matris, quanta denique mutatio partium a caſtratione in animalibus contingat. Mirum igitur uideri non debere, ſanguinem maternum, cui animal a conceptione usque ad partum nutrimentum debeat, ſufficientem ſimilitudinis foetus cum corpore matris cauſam eſſe poſſe. Si dicendum quod res eſt, eadem difficultas premit quoque hypotheſin, qua conceptionem per ſtaminum in ouulo praeexiſtentium uiuificationem a contagio ſeminis maſculini fieri, ſtatuitur. Enim uero ſi analogiam foetus cum corpore paterno explicare uelis, hanc ab indole ſeminis paterni, aut imaginatione matris deriues neceſſe eſt. Quo quo igitur nos uertamus, ubiuis inſuperabiles, quae animum dubium ancipitemque reddunt, in hoc negotio difficultates occurrunt. Sigillatim tamen generationem per animalculum diſſuadet numerus horum animalium, unica ſeminis effuſione eiectorum, enormis, e quo unum ſaltem uel alterum procreationi ſobolis inſeruire, reliqua uero omnia, licet uiuentia, et, ut LOEVVENHOEKIVS loquitur, anima uiuente praedita ſint, interire creduntur. Recte arguit D.

BON-

BONTEKOE ex hac ſententia, ſperma humanum paruulis puerulis eſſe plenum. Licet enim LOEVVENHOEKIVM id male habeat, isque, id, tanquam a ſe nunquam dictum, deprecetur *Epiſt. ad Societ. Reg. Anglic. in Anat. Contempl. p. 175.* obſtat tamen nihil, quo minus animalcula illa, quibus, ex ipſius placito, nihil ut homines euadant, praeter nutrimentum, in utero materno hauriendum, deeſt, homunculi uocentur. Tunc uero non quadrat comparatio eorum cum ſeminibus uegetabilium, ab illo eiusque aſſeclis pro excuſatione huius ſyſtematis allata, qua dictorum animalculorum eandem, ac ſeminum plantarum, rationem eſſe dicitur, quorum pariter non omnia, ſed pauciſſima ſaltem nouis plantis generandis inſeruire, obſeruentur.

Theſ. III.

His difficultatibus deterriti, cum plerisque recentiorum, conceptionem, ouuli foeminini, ſtaminumque in eodem contentorum a contagio ſeminis maſculini foecundatione fieri ſtatuimus. Quandoquidem uero bina ouaria, a lateribus uteri poſita, cum hoc per ligamenta teretia imperforata tantum cohaerent, cumque eius cauitate immediate non communicant, tubae uero Fallopianae altera extremitate libere in cauitate peluis fluctuant, quibusdam uia haec minus commoda uiſa fuit, per quam ſeminis pars ſubtilior ad ouulum tranſeat. Mouit hoc acutiſſimum quondam SCHELLHAMMERVM, ut conceptionem ope circuli ſanguinis uniuerſalis, quo purior ſeminis uirilis portio, ſanguini in utero communicata, ducatur ad ouaria

Ouuli foecundati tranſitus ad uterum.

ouaria, fieri aſſereret. uid. *Theſ. Phyſiol. Diſp. XII. theſ. 27. et 28.* Alii de nouo ouario, in uteri orificio interno ſtabiliendo, ſolliciti fuerunt, de quo uideri poteſt *Epiſt.* Clariſſ. ETTMÜLLERI ad RVYSCHIVM, huiusque *Reſponſio in Aduerſ. Anat.* Veruntamen quia ouariorum iſtorum duorum, et ouiductuum, cum uteri cauo communicantium, nullus alius uſus eſſe poteſt, foetus quoque haud raro in tubis Fallopianis reperti fuerunt, et praeterea in ouario poſt conceptionem, ouulique ſeparationem, corpus luteum obſeruatur, tum quid contra foecundationem ouuli in dictis ouariis iure, et cum fundamento in re poſſit obiici, nos quidem non uidemus. Pulchre eandem hanc conceptionem quoque confirmat obſeruatio celebratiſſimi RVYSCHII, quam habet *Theſ. Anat. V.* qua in muliere a paucis diebus grauida ouum foecundatum, in maiorem molem extenſum, ſe deprehendiſſe docet. Legi quoque merentur quae IDEM *Aduerſ. Anat. Dec. III. p. 15.* habet de ueſtigio in ouario poſt impraegnationem, ab excuſſo inde ouo, relicto, ubi ouulum, non perrupta membrana ouarii, ſed per dilatatum orificium praeexiſtens, et quidem calice in ouario relicto, ab hoc ſecedere, ac tubae Fallopianae fauces intrare, grauiter monet. Ad corpora lutea quod attinet, iſta non demum ex initu uirili excitari, neque ad maturitatem perduci, ſed in iisdem concluſum ouulum ſolummodo foecundari iudicat doctiſſ. SANTORINI *Obſ. Anat. C. XI. p. 223.* ex eo, quod illa, nullo pertuſa oſculo, alba ualida membrana circumſepta, in intemeratis uirginibus inuenerit. Ex obſeruatione corporis huiusmodi lutei ualde tumentis, ceraſi minoris magnitudine, in uirgine matura, diriſque imi uentris cruciatibus

tibus perempta, porro concludit, in uirginibus et mulieribus, quibus ob decus et religionem uiros adeundi adempta eſt facultas, grauiſſima ſubinde oriri poſſe ſymptomata. Eam ob cauſam etiam celeb. MORGAGNI *Aduerſ. Anat. IV. p. 51.* et cum eo alii, praeeunte iam tum MALPIGHIO, dubitant, an ueſiculae in ouario, hactenus oua appellatae et creditae, ſint uera oua, nituntur que potius demonſtrare, uera ouula in luteis iſtis glandiformibus corporibus latitare minutiſſima, poſt impraegnationem accreſcere, ueſiculas e contrario, pro ouis uulgo habitas, decreſcere, uero ouulo foetuique in nutrimentum cedere, atque eius expanſionem, accretionem et ſeparationem promouere. Digna utique, iudice clariſſ. HEISTERO *in Compend. Anat. Not. 33. p. 265.* eſt haec res, ut uberius peruestigetur, donec ad maiorem certitudinem in eadem perueniamus.

Theſ. IV.

Oui foecundi cum utero cohaeſio quomodo fiat?

Ouum ita foecundatum, motu inteſtino oborto, turgeſcens ex ouario prorumpit, (ac a) tuba exceptum ad uteri cauitatem fertur, ibidemque radices ſenſim agit. Vterus quippe poſt coitum foecundum, teſtante RVYSCHIO *l. c.* ob affluxum ſuccorum largiorem, mole iuſto maior, ac ſubſtantia eius craſſior, et facies interior, primis a conceptione diebus, uilloſa apparet. Ouuli etiam exterior ſuperficies a fibris chorii explicatis et elongatis pariter redditur uilloſa et fibroſa, quae tenues radiculae in cryptas uteri patentes ſe ſe inſinuant, et placentae poſtea generandae fundamentum ponunt. Hoc, nec alio modo oui

cum utero cohaesionem fieri, ratio non tantum suadet, sed etiam experientia confirmat. Quamuis enim oua foecundata, et embryones recenter concepti, per abortum expulsi, rarissime ad Medicos perueniant, sed communiter non attendantur, et pessum eant; offerebatur tamen Excellentissimo DN. PRAESIDI, Patrono, Patrueli et Praeceptori nostro summopere colendo, aliquando inter alia frusta carnosa, cum ingenti haemorrhagia a foemina excreta, capsula exigua, pisi maioris magnitudinem uix excedens, extus radicibus fibrosis, musci tenuis instar, obsita, quam statim ouulum, nuper foecundatum, esse Idem agnouit. Eadem aperta effluebat liquor in cauitate contentus. Ceterum nihil in ea deprehendere licuit, praeterquam ouuli tuberculum prominens in superficie interna, sicut hoc in Fig. I. delineatum dedimus. Tuberculum hoc nihil aliud, quam rudimentum futuri foetus esse, non dubitabit, cui aliorum ea de re obseruationes conferre placuerit. Ita HEISTERVS *l. c. Tab. VI. Fig. 27.* exhibet ouulum eiusdem magnitudinis, in cuius interiori latere, remoto chorio, per amnii membranam, et liquorem transparentem, corpusculum tale, embryonem adhuc informem repraesentans, conspicitur. Plura talia ouula foecundata, extus pilosa et fibrosa, occlusa adhuc, et aperta, in quorum cauitate embryonum rudimenta, seminis lactucae ac grani hordei magnitudine, apparent, sed nulla partium distinctio uidetur, habet RVYSCHIANVS *Thesaur. Anat. VI. Tab. I. et II.*

Thes.

Thes. V.

Ouum hoc pacto in utero radicatum, ope radicum istarum fibrosarum, nutrimentum ex sanguine materno haurit, idque ad foetum traducit, licet de uia, per quam succus nutritius a matre ad embryonem peruenire debet, Auctores non parum adhuc inter se dissentiant. Videlicet quia embryo non solum cum secundina sua, interiecto funiculo umbilicali, uasa umbilicalia, duas arterias et unam uenam complectente, cohaeret, quibus mediantibus circulatio humorum, a primo conceptionis momento, ex tenello embryonis rudimento ad membranas oui inchoatur, et ad partum usque continuatur, sed etiam liquori amnii, quem idem ore capere et deglutire potest, innatat, tum nutritionem alii unice per funiculum umbilicalem, alii per os tantum, alii uero utroque modo fieri, propugnarunt. Nimis longum foret omnia argumenta, quibus quisque pro roboranda sua sententia utitur, repetere. Ad nos quod attinet, obstare nobis uidetur nihil, quo minus utramque uiam nutritioni foetus satis commodam iudicemus. Foetum quippe adultum liquorem amnii, absente licet respiratione, ore capere et deglutire, praeter alia confirmat obseruatio HEISTERI *in Compend. Anat. Not. 37. p. 271.* qua se in foetu uaccino succum amnii conglaciatum, ac cum succo in ore, faucibus, oesophago, et uentriculo unum frustum continuum conficientem, inuenisse, testatur. Quod experimentum uti facillimum est, ita a quocunque, cui dubia haec res adhuc uisa fuerit, repeti, hocque ipso scrupulus omnis adimi

Nutritio foetus in utero quomodo fiat?

mi poteſt. Neque contrarii ſumus illis, qui cum Illuſtri DN. DE BERGER, Patrono et Praeceptore noſtro ſumme uenerando, in elegantiſſimo Tractatu de *Natura humana p. 476. ſeqq.* nutritionem per os a prima ſtatim conceptione defendunt. Nam quia extra omne dubium poſitum eſt, organa corporis noſtri non ſucceſſiue generari aut formari, ſed uel iam ante impraegnationem, uel certe in ipſo conceptionis momento una et ſemel in ſtaminibus exiſtere, et accedente nutritione ſaltem explicari, tum porum quoque oris a prima ſtatim conceptione exiſtere, uerosimillimum eſt. In ſtaminibus, conceptionis actu, motum inteſtinum uitalem oriri, ouum eodem agitari, ex ouario prorumpere, et per tubam ad uterum tranſire, per antea dicta euicimus. Requirit hoc ad minimum aliquot dierum ſpatium, intra quod tenellum embryonem nutriri debere ſuadet ratio. Cum utero ut idem concreſcat, opus prius eſt radicum fibroſarum in externa chorii facie expanſione et elongatione, quam itidem ſine nouo nutrimento, rudimento foetus communicato, fieri non poſſe quilibet uidet. Hoc nutrimentum uero quia, ante cohaeſionem cum utero, non aliunde, quam ex humore ouuli proprio in cauitate, huiusque membrana amnio, incluſo, deriuare licet, nullaque alia, praeter porum oris datur uia, per quam idem ad embryonem poſſit deuenire, tum in hunc, quam exiguus etiam concipiatur, illud premi concludimus. Suadet id porro augmentum et incrementum oris, canalis alimentorum atque uiarum chyliferarum, quae uti eo iam tempore exiſtere nemo dubitabit, ſic ad eorundem cauitatem apertam ſeruandam, et cum embryonis incre-

incremento ſucceſſiue ampliandam, influxu alicuius nutrimenti opus eſſe ſponte conſequitur. Neque de nihilo, ſed notatu admodum dignum eſt, quod uel in minutiſſimis embryonibus, quamprimum ſaltem partes externae quodammodo diſtingui poſſunt, oſculum hiare et patulum eſſe obſeruemus.

Theſ. VI.

Qualis uero embryonis, in utero concepti, a primo ortu, usque ad ſui perfectionem, ſit conſtitutio, quomodo idem de menſe in menſem augeatur, creſcat, partesque ſuas explicet, partus potiſſimum praematuri ſiue abortus, diuerſis menſibus editi, facta accurata comparatione, manifeſtant. Ex unius quippe inſpectione embryonis, in primis minoris, quales primis menſibus expelluntur, propterea, quod ſaepiſſime ab aliquo iam tempore uitam amiſerunt, in utero nihiloſecius relicti, aeque minus, ac ex tempore conceptionis, quod ſubinde ſatis incertum eſt, aetatem foetuum, determinare licet. Neque tamen ſola haec plurium abortuum comparatio, ſed concurrentium quoque circumſtantiarum ponderatio, collatis ſimul obſeruationibus accuratis aliis, requiritur. His enim poſitis de occurrentibus phaenomenis ſatis certo licebit iudicare. Videlicet in principio, ut ſupra iam demonſtrauimus, et ex Figura I. apparet, rudimentum ſaltem corpuſculi embryonis, in interiori ouuli ſuperficie, lateri adhuc cohaerens, conſpicitur, quod ſenſim a ſecundina ſecedit, & ope funiculi umbilicalis ſuſpenditur. Equidem in hoc rudimento foetus nulla, ope microſcopiorum, cognoſci poteſt partium di-

Embryonis conſtitutio a primo ortu.

ſtinctio, omnia tamen organa iam tum adeſſe, per antea demonſtrata, et quia augmentum embryonis ſola partium praeſentium explicatione fit, euictum eſt. Vbi enim corpuſculum eius ad grani hordei ſimilitudinem ſolum accedit, caput, ut ex RVYSCHII *Tab. VI. Tab. II. Fig. 2. et 4.* patet, iam a trunco ſecedens diſtingui poteſt. Ita incrementa capiens embryo in fine primi menſis digiti tranſuerſi magnitudine, qualis ibidem Fig. V. et a nobis Fig. II. delineatur, caput non ſolum a corpore diſtinctum, et artuum rudimenta, tuberculorum inſtar, protuberantia, exhibet, ſed os quoque apertum, itemque oculorum, narium, auriumque ueſtigia, microſcopiorum ope, poſſunt uideri, manifeſto indicio, partes corporis omnes non demum ſucceſſu temporis generari et formari, ſed iam a primo ortu adeſſe, et ſola extenſione uenire in conſpectum. Ab hoc tempore omnia euadunt manifeſtiora, ita ut circa dimidium ſecundi menſis, in embryone pollicem latum longo, qualem Fig. noſtra IV. exhibet, oculos clarius, inque illis apertis pupillam, praeterea narium et aurium hiatus, os praegrande apertum, inque hoc linguam, et in manibus ac pedibus digitos breuiſſimos uel nudis oculis uidere queas. In fine ſecundi menſis foetus iam digiti articulum longitudine adaequat, omniaque membra externa luculentius apparent. In digitis articuli unguiumque ueſtigia, imo ipſorum organorum genitalium rudimenta per microſcopium conſpiciuntur. *Vid. Fig. n. V.* et RVYSCHII *Tab. III. Fig. 2. 3. 4.* qui eundem etiam tum demum, quando omnia eius membra, ne digitis quidem exceptis, abſoluta conſpiciuntur, foetum, ante hoc uero tempus, accurate loquendo, embryonem

appel-

appellandum esse iudicat. Tertio mense foetus digiti longitudinem habet, uti *Fig. n. VI.* exhibetur, in cuius funiculo uasa umbilicalia distincta uidentur. Ita idem crescit in magnitudine, ut quarto mense spithamam adaequet. Grandiori eodem facto, et largius propterea nutrimentum affectante, placenta redditur manifestior, ipseque, appropinquante dimidio gestationis tempore, motu euidentiori grauidam de sua praesentia reddit certiorem. Expletis nouem mensibus, destinato partus tempore, perfectus exitum parat, perruptisque claustris e carcere suo in lucem prodire conatur. Ante hoc autem tempus, et citius, ac par est, expulsus, manifestas, pro diuersitate aetatis differentes, imperfectionis notas monstrat, et abortus uocatur.

Thes. VII.

Causae, quae foetum, quocunque gestationis tempore, in utero enecare, illumque e sede sua praemature exturbare possunt, innumerae quidem sunt; omnes tamen eo redeunt, ut abortus uel culpa matris, uel foetus, uel utriusque concitetur. Nostrum nunc non est enumerare omnia, quae abortum concitasse ab Auctoribus obseruata fuerunt, sed res nobis in praesenti unice erit cum causis singularibus, in foetibus tenellis, eorundemque secundina a nobis aliisque annotatis. Labes foetuum minutissimorum omnes, ob summam exiguitatem, dignosci non possunt, nec uitia secundinae et funiculi omnia oculis patent, quae tamen in sensus incurrunt omnino notari, nutritionemque foetus turbando, abortum promouere cen-

Causae abortus singulares, in abortiuis foetibus obseruatae.

ſeri merentur. Vnica quippe uia, qua nutrimentum a matre ad foetum ducitur, eſt placenta, cuius ope ouum cum utero cohaeret, et ſuccum nutritium e ſanguine materno haurit. Patitur illa uarias laeſiones, quae ſi in foetibus abortiuis obſeruantur, abortum potiſſimum concitaſſe, debent reputari. Licet enim praua placentae et funiculi umbilicalis conſtitutio non aliunde, quam a uitioſo nutrimento, a matre accepto, poſſit repeti, indeque culpa magis in matrem quam foetum redundare uideatur; nihilo tamen ſecius quia uitioſa haec diſpoſitio non una et ſemel, ſed ſenſim inducitur, et translationem nutrimenti ad foetum uel turbando, uel plane intercipiendo, efficit, ut abortus, accedente quacunque leuiſſima, uel etiam nulla, cauſa occaſionali, proritetur, iure meritoque culpam in illam coniiciendam eſſe, ſtatuimus. Parum hac de re apud ſcriptores medicos, forte quia tales abortus minores Medicis uel rariſſime offeruntur, uel partium harum exiliſſimarum conditio ab iis non ſatis accurate attenditur et examinatur, memoriae proditum legitur. Praeiuit tamen nobis hac in re accuratiſſimus corporis humani, ſingularumque eius partium ſcrutator RVYSCHIVS, qui uitia placentae et funiculi in embryonibus abortiuis minutiſſimis in operibus ſuis diligenter conſignauit.

Theſ. VIII.

Funiculi umbilicalis labes, abortus cauſa.

Notauit quippe laudatus Vir in *Obſ. Anat. Chirurg. Obſ. XI.* ſingularem funiculi umbilicalis diſtorſionem in foetu ſeptimeſtri, mortuo in lucem edito, mortis in utero cauſam fuiſſe. IDEM *Obſ. LXXI.* teſtatur, uidiſ-

ſe

ſe ſe multoties infantulos, recenter in lucem editos, quibus abdominis, cutis et muſculorum pars in ambitu funiculi ita defuerit, ut inteſtina eo loco tenuiſſima ſaltem pellicula tegerentur, qui omnes, in uentre licet nondum enecati, paucis tamen ab utero diebus ad tumulum delati fuerint. *Magis* curioſae adhuc ſunt EIVSDEM obſeruationes circa funiculi umbilicalis conſtitutionem praeternaturalem in abortibus primorum menſium. In ſupra citato quippe Theſauro VI. plura habet embryonum exempla, quorum funiculus umbilicalis uel iuſto tenuior, uel craſſior, ac par eſt, repertus fuit. Interdum eum rudimento foetus craſſitie uix ceſſiſſe, frequentius a ſe obſeruatum eſſe docet. Pertinet huc ſingularis obſeruatio SENNERTI *Prax. L. IV. P. II. S. VI. Cap. II.* qua foeminam poſt partum naturalem, ſed laborioſum, ſepties abortiiſſe, foetusque abortiuos eiusdem plane magnitudinis, pollicis nempe articulum aequantes, et uaſorum umbilicalium inſtar fili ſubtilis albi, membrorumque delineationem exhibentes, non obſtante, quod nunc primo, ſecundo et tertio, nunc quarto et quinto menſe abortum paſſa fuerit, edidiſſe refert. Recte inde concludit, primariam tot abortuum cauſam fuiſſe ſanguinis aut potius nutrimenti inopiam et defectum, non quidem in matre, quae ſanguinea fuit, ſed in foetu, ad quem ob tenuitatem et exilitatem funiculi idem in ſufficienti copia non potuit deriuari, reſtagnans uero in ſecundina, huius incrementum promouit. Vid. BONET. *Anat. Pract. L. III. Sect. XXXVIII. Obſ. I. §. 6.* Neque tamen craſſitie et tenuitate ſolum, ſed nimia longitudine quoque et breuitate funiculum peccare poſſe, e figuris RVYSCHII edocemur. Idem Tab. II.

Fig. V. l. c. rudimentum funiculi in hydatidem mutatum, et obs. *XIV.* funiculum tot hydatidibus refertum, ut totus concatenatio uesicularum, aqueo humore refertarum, uideretur, delineauit. Singula uero haec funiculi umbilicalis uitia merito pro causa primaria adductorum abortuum haberi, dubitabit nemo, qui iisdem translationem nutrimenti ad foetum, et humorum rursus ex foetu ad placentam circulationem non potuisse non intercipi, pependerit.

Thes. IX.

Secundinae uitia, sigillatim placentae degeneratio in molam, abortus causae.

Eadem est ratio secundinae, seu membranarum foetum ambientium, inprimisque chorii, ac inde oriundae placentae. Nam quia illa unica uia est, per quam nutrimentum ad foetum ducitur, tum, quod uitio quodam laborans, abortus existat causa, repugnat nihil. Exhibet huiusmodi placentam, aut potius totam secundinam, post exclusionem foetus ad tempus in utero retentam, in superficie sua interiori tuberculis duris obsitam, RVYSCHIVS *l. c. Tab. III. Fig. 7.* Eandem fere faciem habebat ouum, cum foetu unius mensis, a funiculo pendulo, Excellentissimo Dn. PRAESIDI aliquando oblatum, sed mulierum morositate iterum ereptum, hac tamen differentia, quod eminentiae, interius occurrentes, non durae, sed uesiculae sanguine grumoso plenae fuerint. Neque uero tubercula dura solum in interna secundinae superficie inuenta fuerunt, sed tota quoque secundina, aut saltem notabilis eius portio substantiam crassam, carnosam et scirrhosam subinde induisse, in abortibus obseruatum est. Hoc ut clarius intelligatur, conditionem secundinae

nae naturalem, qualis illa primis menſibus ſit, et quomodo facies eius ſucceſſu temporis mutetur, tandemque in illa generetur placenta, paucis expendemus. Ambiunt nimirum embryonem in ouulo duae membranae, chorion atque amnios, quarum haec tenuiſſima et transparens ſuccum nutritium, foetui deſtinatum, continet, iſta uero denſior quodammodo et craſſior, ex duplici lamella, interiori tenui et neruoſa, et exteriori uilloſa, conſtans, fibras ſuas in ambitum ſenſim explicat, easdemque, pro generatione placentae, in uteri ſubſtantiam inſinuat. Placenta, quod notatu dignum, non niſi in unico loco, non obſtante, quod ouum foecundatum in tota peripheria fibroſum et uilloſum appareat, generatur, cuius phaenomeni, noſtra quidem ſententia, nulla alia cauſa eſt, quam quod ibi funiculus cohaeret, uaſorumque umbilicalium trunci eo loco ramos ſuos, horumque extremitates expandunt, expanſasque profundius intra uteri cryptas implantant, ut largius, pro formatione placentae, hauriant nutrimentum. Ex ipſorum quippe horum uaſorum ramificationibus, inter duplicem chorii lamellam uarie inter ſe complicatis et implicatis, generatur corpus illud craſſum et ſolidum, quod a figura placenta audit, primis menſibus ob tenuitatem uaſculorum ualde obſcurum, foetu uero grandiori facto, et circa medium geſtationis tempus, ob largiorem nutrimenti affluxum, conſpicuum. Quam craſſa autem, denſa, firmaque tandem uideatur eius ſubſtantia, uaſculoſa tamen eſt, inque ſtatu naturali nec carnoſa, nec ſcirrhoſa eſſe debet.

Thes. X.

Mola praegnans, ab Auctoribus obseruata, quid sit?

Secundina ergo primis mensibus siue cum foetu, siue post eundem expulsa, nec substantiam membranosam ac exterius fibrosam, sed crassam, solidam, carnosam, uel plane scirrhosam habens, ad statum praeternaturalem merito refertur. Consistentiam istam densam duramque placentula, embryone extincto, aut per abortum expulso, ad tempus in utero relicta ab huius compressione nanciscitur, quae diutius retenta et utero adhuc connexa, crescit, et grauiditatem ueram mentitur, exclusa uero massam informem exhibet, a mole mola uocatam. Illam uero interdum ante foetus extinctionem et expulsionem indurari et incrassari, eumque nutrimento debito priuando, abortui ansam dare, probant inter alia foetus abortiui primorum mensium, quorum secundinae, cum istis adhuc cohaerentes, molae naturam nactae sunt. Huiusmodi est embryo abortiuus unius et dimidii circiter mensis, figura IV. a nobis delineatus, cuius secundinae notabilis portio in alterutro latere, appendiculam et caudam quasi efformans, in molam degenerauit. Sic quoque secundina, quam fig. nostra III. repraesentat, quoad totum folliculum non solum iusto crassior, carnosa atque scirrhosa est, sed debitam quoque magnitudinem excedit, si cum tenello embryonis rudimento, quod foetu fig. II. delineato, longe minus est, comparetur. Secundinam quippe illam hac duplo maiorem esse ocularis inspectio probat. Si rationem incrementi secundinae quaeras, in promptu illa est, nec longius debet accerseri. Extincto namque, ob denegatum, per secundinam incras-

crassatam, nutrimenti affluxum, foetu, haec nihilosecius cum utero coniuncta manet, et nutrimentum ex eo perpetim haurit. Haec secundinae foetum ambientis conuersio in molam non parum facit, ut, quid de molis praegnantibus, ab Auctoribus obseruatis, sentiendum sit, nunc appareat clarius. Sic in *Miscell. Nat. Curios. An. I. obs. XXXVI. de Ouo praegnante*, in scholio ex ALEXANDR. BENED. *L. XXV. de morbor. Curat. Cap. XXIX.* legimus, *nobilem Venetam excreuisse molam instar polypi, in cuius medio, facta dissectione, foetus masculinus inuentus fuerit, quem monstrum illud*, quale credebatur, *in se genitum inter eas angustias accrescere non sit passum, annexum tamen*, quod probe notandum, *huic polypo fuisse umbilicum.* Aliud, idque recentius exemplum adducit KERCKRINGIVS *Spicileg. Anat. Obs. XCV. p. 184.* cui ab obstetrice exhibita fuit mola, corporis figura instar cyprini, desinens in caudam bifurcatam, capite et ore perforato, cyprino simili, in cuius medio uentre infantem perfecte efformatum, quantus foetus unius mensis esse solet, reperit. Non impedit figura monstrosa, in molis his obseruata, quo minus illas uera oua foecundata, aut secundinas foetuum contentorum, induratione in monstrosam illam figuram excrescentes, fuisse, cum KERCKRINGIO iudicemus, uti, uel ex ipsa figura ibi adiecta, molarumque origine et natura, nunc exponenda, plenius patebit.

Thes. XI.

Horrorem cuipiam incutere ualent, quae de molis, harumque figura uaria monstrosissima, rerum non solum inanimatarum et animatarum, auium, pi- Molae fabulosae.

ſcium etc. faciem referente, ſed de ipſis quoque animalibus in utero genitis, et partu editis, apud ſcriptores memoriae prodita leguntur. In *Miſcell. Nat. Curioſ. An. I. obſ. I. in ſcholio* integer exhibetur catalogus molarum, in quo harum alias cordis, pericardio incluſi, ſtellae marinae arboreſcentis, et urticae marinae figuram, aliam magnitudine gallinae, caput figuratum cum roſtro ad ſimilitudinem aquilae, et aliam caput ouillum cum dentibus in maxilla prominentibus, cute piloſa, et oculis ouillis etc. retuliſſe narratur. Si dicendum quod res eſt, pleraſque harum molarum figuras in phantaſia obſeruantium effictas potius, quam re ipſa ita formatas fuiſſe putamus. Quantum enim illa interdum ualeat, teſtatur obſeruatio D. IOANNIS DE MVRALTO *in Miſcell. Cur. Dec. II. An. I. obſ. CXIX. p. 305.* de *Abortu a balneo uulturino*, quem ita deſcribit: *Abortus repraeſentabat ouum inſtar nucis, aut iuglandis. Hoc forinſecus alicubi fibris et glandulis pertextum ac aſperum, et intrinſecus lympha turgidulum erat, ubi loco capitis apparuit bulla exigua, et anterius puncta duo nigra. Membrum uirile cum teſtibus conſpicuum fuit, itemque pedes et manus exiguae. Corculum pulſabat, et uena umbilici, per hepar traducta, ſuffultum eſſe uidebatur.* Si relatio haec cum foetibus abortiuis comparatur, nemo non uidet, abortum hunc non ipſum foetum, ſed ouum potius foecundatum, in cuius cauitate liquor amnii, et haud dubie ipſe foetus continebantur, fuiſſe, Auctoriſque phantaſiam organa iſta externa effinxiſſe. Eadem eſt ratio animalium uariorum, ranarum, lacertarum, bufonum, ſerpentum, murium atque glirium, canum, leonum, elephantum etc. quae in ſupra citato *Scholio*, et in CASP. A REIES *Campis Elyſ. Quaeſt. XXXVI. p. 257.* in

utero

utero humano generata et partu exclusa recensentur. Fabulosa uel omnia sunt, uel si tales figurae ab utero exclusae fuerunt, pro molis, ita figuratis, aut foetibus ipsis monstrosis haberi debent. Nugis porro annumeramus, quae de molis uiuentibus, currentibus, atque uolantibus ab aniculis superstitiosis narrantur, licet a BARTHOLINO transmissa icon sceleti huiusmodi molae uolatilis *in Miscell. Nat. Curios. An. II. Obs. CLX.* delineetur, isque praeterea addat, familiarem admodum hanc molam esse in Belgio, uulgo illam Suyger, seu sanguisugam uocari, post foetum prodire, et, cubiculi angulos peruolitando, mulieres inquietare, quae omni studio feram istam persequantur, ut enecatam comburant, ne, in uterum reuertendo, puerperam uel interficiat, uel foetum commordeat, eidemque sugendo infesta sit. Haud dubie BARTHOLINVS haec de auditu tantum nunciauit, sicut aliquando antiquum Medicum, MATTHIAM DE GRADIBVS fecisse legimus, qui de mola uolatili inquit: *Non uidi quidem, sed audiui de animali, in matrice generato, cum aliis, quod, cum exiuit matricem, uolauit.* Rectius hac in re audiuntur Medici Bataui ipsi. Scribit uero KERCKRINGIVS *loc. cit. Obs. XXXVIII.* ita: *Quia anicularum commentis, quae de bestiis, quae infantes consumunt, aut ab iis consumuntur, fabulose narrant, nec credo, nec te credere uellem, quisquis haec legis, nisi oculatus ipse testis bestias illas uideas, nostrate lingua suygers appellatas, quas una cum foetu, aut sine foetu in lucem edi, saepe audire, nondum uidere contigit. Ideo binas placentas deformes aeri incidendas curaui, quarum alteram et uixisse, et cucurrisse narrabant, credo, ut tanto plus gratiae inirent, et magis a rei nouitate commendarent id, quod afferebant, mulierculae. In altera*

et caput et pedes, oculos, os et nasum ostendebant nihil horum uidenti. Et RVYSCHIVS *Obseru. Anat. Chirurg. XXVIII.* obstetrices fere omnes Amstelodami, at quanta urbs! examinasse se ait, quid circa molas obseruauerint, hasque omnes uno ore dixisse, se se corpuscula quidem, e corpore mulierum excreta, nunquam tamen uiuentia, multo minus uolantia, offendisse. Frequenter etiam in supra allatis, aliisque, huius notae, relationibus subfuisse fraudem, suadet recentissimum in Anglia exemplum, per nouellas publicas notum, ubi foemina, haud dubie lucri captandi causa, cuniculos uiuos peperisse uideri uoluit, sed carceri tradita, et fraude detecta, parere desiit.

Thes. XII.

Earum origo et natura uera.

Ortum molarum quod attinet, eundem cum Veteribus non a praua conceptione, siderum influxu, semine animalium brutorum improuide hausto, semine masculino in utero corrupto, utriusque seminis, masculini et foeminini temperie diuersa, sanguine menstruo in utero retento et corrupto, a quo appellationem *Mond-Kälber* deriuat SENNERTVS, uel quacunque alia causa, sed unice a placenta seu secundina foetus, consentientibus hodie Medicis rationalibus omnibus, deducendum esse putamus. Licet enim etiam sanguis, in cauum uteri effusus, compressione et conquassatione in fibrosam, carnosam et polyposam quasi substantiam in foeminis, ipsisque uirginibus quibusdam, (omnium enim, quibus idem contingit, defensionem hoc loco non suscipimus,) interdum concrescat, et in se ita cogatur, ut RVY-

SCHI-

SCHIVS eundem ſibi ab obſtetricibus ſaepius, molarum loco, oblatum fuiſſe, teſtetur, pro uera tamen mola iſte reputari nullatenus debet. Similiter nec ſarcomatibus aut excreſcentiis carnoſis, ex uteri ſubſtantia enatis, et utero interdum per pedunculum adhuc adhaerentibus, itemque tumoribus quibuscunque extra uterum, huic uel aliis uiſceribus cohaerentibus, hoc nomen competit, niſi forte uocabulum molae in ſenſu latiſſimo, ad imitationem quorundam Auctorum, ſigillatim FROMMANI in obſeruatione de *Mola abdominis ſingulari in Miſcell. Nat. Curioſ. An. II. obſ. XVIII.* propterea, quod tumor abdominis ab iis ortus grauiditatis quandam ſpeciem prae ſe fert, accipere uelimus. In ſenſu ſtricto unice molae audiunt placentulae foetuum, compreſſione uteri, in carneam aut ſcirrhoſam ſubſtantiam mutatae. Harum illas, quae ex placentulis, poſt excluſionem foetus in utero relictis generantur, RVYSCHIVS quidem in *Obſ. Anat. XXVIII.* pſeudomolas uocat, id tamen non niſi in oppoſitione ad molas, ex falſa conceptione oriundas, a Veteribus pro ueris reputatas, fieri, collatio obſeruationis *LXXXVIII.* ſufficienter probat, ubi IDEM de molarum origine et natura differens, molas nihil aliud, quam placentulas retentas, et ab utero compreſſas, nec unquam ex falſa conceptione ortas eſſe, more ſuo, grauiter et erudite monet.

Theſ. XIII.

Quae a nobis hactenus de ortu et natura molarum exposita ſunt, pulchre confirmat mola noſtra praegnans. In hac oculis noſtris ſe ſiſtit foetus hu- Concluſio.

manus, unius et dimidii menſis, ope funiculi umbilicalis ab interna oui, ſeu ſecundinae ſuae ſuperficie ſuſpenſus, quoad organa externa iam ſatis conſpicuus. Capſula eum ambiens ſubſtantia ſua membranoſa, et in ambitu uilloſa naturalem, qualis eo tempore eſſe debet, ſecundinae conſtitutionem docet, portio uero eius incraſſata et carnoſior reddita, quia textura cum molis conuenit, originem molarum non aliunde, quam ex placentae incraſſatione et induratione repetendam eſſe, teſtatur. Eadem haec mola noſtra certiores nos porro reddit, molas potiſſimum ex ſecundinis embryonum minimorum, primis menſibus, mox a conceptione, extinctorum, aut per abortum expulſorum oriri. Harum quippe radices fibroſae, tenues et molles a nutrimento uiſcido et ſpiſſo omnium facillime incraſſantur, et, uteri compreſſione iuuante, in ſubſtantiam firmam et compactam abeunt, quod ſecus fit in matura, quae poſt partum naturalem, uel abortum foetus grandioris in utero relicta, communiter uel putredinem concipit, uel alia ratione immutatur. Conſentientem in eo habemus ſaepius laudatum RUYSCHIUM, qui *Obſ. Anat. XXVIII.* docet, placentulas duorum, trium, quotuorue menſium, ſi diutius, quam par ſit, in utero remaneant, praeterquam quod in ſubſtantiam molarum mutentur, non adeo multum periculi, placentas uero foetus maturi, aut ſeptimeſtris uel octimeſtris, ſi remaneant, omnino plus inferre, et ſaepiſſime in hydatides mutari. Addit IDEM, quod ipſe huiusmodi hydatidum, ex utero eiectarum, copiam frequentius obſeruarit. Similis partus ueſicularis, a clariſſ. VALLISNERIO obſeruatus, *in Ephemerid. Germ. Cent. IX. Obſ. LXXIII.* recenſetur ac delineatur, eiusque nouae obſer-

uatio-

uationes de alio partu ueſiculari, ad rem adeo obſcuram illuſtrandam, adiiciuntur in ſcholio. Idem foetus noſter molae incluſus, et cum eadem per funiculum adhuc cohaerens, teſtatur ulterius, non ſemper requiri praeuium abortum pro placentae in molam conuerſione, ſed hanc illum interdum antecedere, eiusque, et ipſius foetus interitus exiſtere cauſam. Placenta foetus extincti in molam mutata non ſemper mox eliminatur, ſed interdum ſatis diu in utero retinetur, et incrementum capiens ingrauidationem mentitur. Nec impedit illa, quo minus uera, illaque ad praeſtitutum usque a natura partus terminum durans, interdum ſuccedere poſſit impraegnatio, ſicut recte docet HARTMANNVS *Obſeru. LXXXIV. de Abortu cum mola in Ephemerid. Germ. Dec. III. An. IV.* Quantumuis enim metuendum ſit, et frequenter omnino fiat, ut mola, in utero exiſtens, foetus nouiter concepti praematurae excuſſioni, non ſecus ac in grauida noſtra, anſam praebeat, eandem tamen nutritioni et perfectioni eiusdem non ſemper obeſſe, tot molarum, in partu legitimo una cum foetu excluſarum, exempla ſufficienter probant. In primis ſingulare eſt exemplum, quod HERTIVS *in Ephemerid. Nat. Curioſ. Cent. X. Obſ. XXIII.* recenſet, illuſtriſſimae Dominae, quae poſt puellam editam, plurimas molas, cum grauiſſimis ſymptomatibus, et ſummo uitae periculo excluſit. Non multum diuerſa ab hoc ſunt, quae Magnif. CHRISTIANVS VATERVS, Patronus, Patruus et Praeceptor noſter ſumme uenerandus, in diffuſiſſima praxi ſua notata, nobiſcum communicauit, et ipſi nos nouimus foeminam, quae, perfecto partu et placenta uterina excluſis, poſt triginta circiter horas, nouis ad partum dolo-

ribus

ribus correpta, loco alterius, quem adesse suspicabatur, foetus, magnam molam excreuit. Notandum tamen est, non omnia, quae siue in partu, siue extra eum excluduntur, uteri concreta, statim esse placentas in molas conuersas, cum alias opus foret, tot praecessisse abortus, quot excluduntur molae. Vidimus enim superius, ipsius sanguinis polyposam concretionem faciem molarum referre. Exemplum huiusmodi sanguinis congrumati, pro mola habiti, in foemina hysterica, difficultate mensium laborante cum lacte in dextra mamma, in Praxi obseruare licuit, nec ipsis molis, ex HERTII obseruatione supra descriptis, alia, quam talia polyposa concreta permixta fuisse, suspicionem facit mola quarto a grauida edita, quam hepatis uitulini parenchyma sua substantia retulisse, IDEM dicit. Partus uero cum molis coniunctus ualde difficilis et periculosus redditur, quandoquidem eaedem uteri constrictionem, pro exclusione foetus, non solum impediunt et remorantur, sed exitum ante foetum molientes, ipsam quoque uitam eidem saepius praescindunt. Sufficiant haec, occasione molae praegnantis, de abortus causis singularibus ac molarum natura et ortu hac uice exposuisse.

F I N I S.

